

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

<i>Helyben házhoz hordva:</i>	<i>Vidéken postai szétküld:</i>
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 8 kr
Minden következőnél . . . 6

Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Nyilttér sora . . . 20

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A vallásszabadság.

Arad, május 18.

A zsarnokság legrettenetesebb megnyilatkozása mely az elnyomottra a legtűrhetlenebb, legszegyenletesebb szolgásgot erőszakolja: a lelkiismeretnek, a hitbeli meggyőződésnek korlátozása, elnyomása, illetve idegen vallás, idegen isten rákényszerítése az emberekre. A történelem lapjai kivételt nem ismerő következetességgel igazolják, hogy azon zsarnokok, kiket a korlátlan hatalom tudata és gyakorlata megőrjített, a végén mindig a vallás kényszer borzasztó békőihoz nyultak, s rabbá tenni igyekeztek még a gondolatot, a szabad gondolatot is. A vérengző assyr zsarnokság kormányrendeletekben hirdette ki a hit tételeit és a rituálét, mely a fejedelem ötletei szerint időnként változott. A római birodalomban a keresztények üldözése összeesik azon caesarok uralmával, kik tébolyukban magukat Istenhez hasonlónak képzeltek; a spanyolországi inkvizíció együtt uralkodott a rettenetes II-ik Fülöppel és a franciaországi dragonádok, vagyis a protestánsoknak dragonyosok által való összefogdosztatása és erőszakos katholicizálása XIV. Lajost vallja szerzőjéül, ki a személyes kormányzat elvéből kifolyólag nem tűrhette, hogy alattvalói közül merészkedjék bárki is más hiten lenni, mint ő.

Ellenben azon fejedelmek uralmát, kik felvilágosodottságuk, s népeik iránti atyáskodó szeretetük által tüntek ki, a vallási türelem jellemzi. Ilyenekül említhetjük IV-ik Henrik francia királyt és II-ik Józsefet, kik az országukban uralkodott s örökölt átvev valláskényszert megszüntették.

Ferencz József magyar király dicső uralkodásának egyik legragyogóbb lapját fogja képezni azon törvények sorozata, mely a középkorból ránk maradt vallási kényszer utolsó foszlányait is eltávolítja alattvalóinak lelkiismeretéről. Az ő nevéhez fog fűződni nemcsak Magyarországnak, mint államnak, hanem a magyar embernek, mint egyének is teljes szabaddá levése.

Mert ne áltassuk magunkat, Magyarországon eddig csak az uzus tette a felvilágosodott társadalomra nézve elviselhetővé a fennállott valláskényszert. Nem volt jogosítva senki a bevett felekezeteken kívül élnie s a saját hite szerint Istenét imádnia, kivéve ha zsidó volt, s ennek is, ha lelkeben más hitet vallott, a zsidó vallás kapcsából csak úgy léphetett ki, ha a bevett felekezetek valamelyikéhez csatlakozott, és megkeresztelkedett. Sőt kétségtelen, hogy összes vallásközi bonyodalmaink a törvény azon rendelkezéséből támadott, hogy a fennálló vallás-kényszer adott körülményeivel számolva, az oszto igazság szempontjából a szülők jogát

gyermekük vallásának szabad megválasztása iránt konfiskálta.

Pedig hát tulajdonképen mi köze az államnak ahhoz, hogy polgárai a tulvilági létről miként gondolkoznak? az ő természetes jogköre e részben mindössze is odáig terjed, hogy a törvények tekintélye és az államrend védelmében örökadjék a felett, miként ez irányban közveszélyes tanok ne terjesztessenek s azok alapján közveszélyes egyesületek ne támadjanak.

A Csáky Albin gróf által a parlamentben tegnap benyújtott törvényjavaslat a vallás szabadságáról ezen szempontokból koncipiáltatott, és az igazi vallásszabadság legrigorózusabb követelményeinek is teljes következetességgel megtelel. Nem kompromisszum szüleménye e törvényjavaslat, mely engedményeket tesz a szabadság elvének rovására az oppurtunizmusnak. A történelmi jogok tiszteletben tartása mellett az egyének teljes lelkiismereti szabadságot biztosít; valódi teljes értékű vívmánya, kincse az a szabadság eszményének, s ép azért, a szabadelvű haladás barátainak feltétlen, oda adó, lelkes támogatására számíthat.

A javaslat megengedi, hogy bárki szabadon kiléphet bármely felekezet kötelekéből s a törvénybe vagy erkölcsbe nem ütköző tanok alapján új vallást, új egyházat alapíthat a vele egy hiten levőkkel. Ezen új felekezetek részére a társulási és egyesülési jog elveinek alapján szabadgyakorlatot, sőt autonómiát biztosít, de megkívánja, hogy feje s tagjai magyar honosok legyenek.

De még azok számára is korlátlan szabadságot biztosít a törvényjavaslat, kik egyáltalán sem a bevett, sem a megengedett egyházak szervezetébe tartozni nem akarnak, sőt megengedi ezeknek is a törvényvagy erkölcsbe nem ütköző közös istentisztelet tartását.

Ime a kormány az ő programjának 4 pontjából háromra nézve már beváltotta szavát, melyek szerkezete és szervezete szükségképen követeli a negyediket is, és pedig a vallás szabadság teljes keresztül vitelével szemben oly alapon, mely a felekezetességgel való minden paktumot már eleve kizár.

Üdvözljük a jövő Magyarország programját és üdvözljük e program megteremtői- és végrehajtóiban nem csak a jelen, hanem a jövő embereit is.

A korszakot alkotó nevezetes törvényjavaslatot következőkben adjuk:

Törvényjavaslat a vallás szabad gyakorlásáról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. Mindenki szabadon vallhat és követhet bármely hitet vagy vallást és azt az

ország törvényeinek valamint a közérkölciség kívánalmainak korlátai között külsőképpen is kifejezheti és gyakorolhatja.

Ezenélfogva senkit sem szabad törvényekbe vagy a közérkölciségbe nem ütköző akármely vallási szertartás gyakorlásában akadályozni avagy hitével nem egyező vallási cselekmény teljesítésére kötelezni.

2. §. A polgári és politikai jogok gyakorlására való képesség a hitvallástól teljesen független.

3. §. Vallási hite, vagy egyházi szabályai, senkit sem menthetnek fel törvényen alapuló bármely köteletség teljesítésétől.

4. §. Egyházi fenyték nem alkalmazható senki ellen azon okból, mivel az illető törvényben rendelt valamely polgári köteletségét teljesítette, vagy törvényben tiltott valamely cselekvést nem vitt véghez, vagy pedig, mivel törvény által engedett polgári jogait szabadon gyakorolta.

5. §. Valamely vallásfelekezetből kilépni, vagy valamely vallásfelekezetbe belépni mindenkinek szabad a törvényben megállapított feltételek alatt.

6. §. A latin és görög szertartású katolikus, az ev. református, az ág. hitv. evangélikus, a görög-keleti szerb és görög-keleti román, valamint az unitárius egyházakra és hivatkozott jogszabályok, amennyiben a jelen törvény rendelkezéseivel nem ellenkeznek, változatlanul fenntartatnak.

II. FEJEZET.

A törvényesen elismert vallásfelekezetekről.

7. §. Törvényesen elismert vallásfelekezetté való alakulás a következő feltételek alatt történhetik:

1. Tartoznak azon állampolgárok, akik törvényesen elismert vallásfelekezetté alakulni kívánnak, a hitéletre vonatkozó összes rendelkezéseket magában foglaló szervezési szabályzatot készíteni, melyben különösen a hitelvi, vagy erkölcsi tanokra, az isteni tiszteletre, valamint a tisztviselők és más alkalmazottak felett gyakorlandó fegyelmi szabályokra vonatkozó rendelkezéseknek is benn kell foglalniuk.

2. Tartoznak legalább egy egyházközség felállítását és fenntartását biztosítani.

3. Tartoznak az 1. pontban említett szabályzatot a kormánynak jóváhagyás végett bemutatni.

A jóváhagyás megtagadandó, ha a kifejtett hitelvek vagy tanok, isteni tiszteletre, vagy a tervezett szervezet a fennálló törvényekkel vagy a közérkölciséggel ellentétben állnak, vagy ha a törvényesen elismert gyanánt megalkalni kívánó vallásfelekezet elnevezése a törvényesen bevett, vagy a már korábban törvényesen elismert gyanánt megalakult vallásfelekezeteket sértené.

8. §. A törvényesen elismertnek nyilvánított vallásfelekezetek szabadon gyakorolhatják a nyilvános, közös istentisztelet jogát, maguk intézkedhetnek minden vallási és egyházi ügyekben és jóváhagyott fegyelmi szabályaik alapján arra jogosított hatóságaik által gyakorolhatják saját hivatkozott az egyházi fegyelmet.

Testi büntetésnek, vagyoni bírságolásnak és eljárásnak azonban egyházfegyelmi büntetésül alkalmazása tilos.

Végül a törvényesen elismertnek nyilvánított vallásfelekezetek önmaguk kezelhetik egyházi, nevelési vagy jótékonyági célokra szolgáló alapítványukat.

Ezen vallásfelekezetek, mint jogi szemé-

lyek, egyházi szükségleteik fedezésére vagyont is gyűjthetnek s e célból igénybe vehetik hivaik anyagi hozzájárulását.

Azonban:

a) ingatlan vagyon szerzése csak imaházak, paplakok, iskolák és egyházi vagy iskolai alkalmazottak részére szolgáló lakházak építéséhez szükséges telkekre s temetőkre szorítkozhatik.

b) egyházi adó s egyéb szolgáltatások csak a jóváhagyott szervezeti szabályzat vagy az egyházközségi szabályokban meghatározott alapon és módon vehetők ki.

Ezen szolgáltatások közigazgatási uton való behajtásának azonban nincs helye.

9. §. A törvényesen elismertnek nyilvánított vallásfelekezetek, iskolák, valamint kisdóvodák és gyermekmenedékházak felállítására, fenntartására és vezetésére nézve azokat a jogokat gyakorolják és azoknak a rendelkezéseknek vannak alávetve, amelyeket iskolaiügyi törvényeink az iskolákat (kisdóvodákat stb.) fenntartó társulatokra vonatkozólag tartalmaznak.

10. §. Az egyházközség megalakítása a törvényhatóság első tisztviselőjének bejelentendő.

Ez alkalommal az egyházközség helyi szabályai is bemutatandók, melyeknek az egyházközségi területkör helyi határait okvetlenül megjelölniök és egyházközségi előljárást szervezniök kell.

11. §. A szabályszerűleg megalakult egyházközségek tagja mindaz, ki az illető vallásfelekezethez tartozik, s az illető egyházközség területén lakik.

Az egyházközségi előljárást a tagok nyilvántartásáról gondoskodni köteles.

12. Lelkész és egyházközségi előljáró a felekezetnek csak oly tagja lehet, a ki magyar állampolgár s polgári és politikai jogai teljes birtokában van, kinek erkölcsi és állampolgári magatartása kifogás alá nem esik, és a ki képesítést Magyarországon nyerte.

13. §. A lelkészek és egyházközségi előljárók alkalmazására jogosultak kötelessége a lelkészül és egyházközségi előljáróul kiszemelt egyént az illető törvényhatóság első tisztviselőjének bejelenteni.

Ezen hatóság a 12. §. rendelkezéseinek alapuló netáni ellenvetéseit indokoltan közli a lelkész vagy előljáró alkalmazására jogosulttal.

A hatósági ellenvetések ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felebbezésnek van helye.

Ha a felebbezésnek hely nem adatik, az illető egyén nem alkalmazható.

14. §. Ha valamely lelkész vagy egyházközségi előljáró a magyar állampolgárságot elveszti, vagy állam elleni bűncselekményt követett el, vagy oly büntetendő cselekményben találtatott vétkesnek, amely nyereségvágyból származik, a közérkölciségbe ütközik, vagy közbotrányt okozott: a kormány rendeletére hivatalától eltávolítandó.

Ha valamely lelkész, vagy egyházközségi előljáró oly állam-ellenes magatartást tanusít,

amely hivatalában való további megmaradását az állam érdekeire nézve veszélyesnek tünteti fel, a kormány annak hivatalától való eltávolítását követelheti.

Ha az eltávolítás az arra hivatottak által, kellő időben nem fogantatosított: a vallás- és közoktatásügyi miniszter az illető egyházközséget feloszlottnak nyilváníthatja.

15. §. Ha az egyház több oly egyházközségből áll, melyek egységes egyház-szervezetben egyesülnek, köteles a vallás-felekezet valamely felsőbb előljárást szervezni, mely az egyházat a polgári hatósággal szemben képviseli.

Az ily előljárást, illetőleg képviselői tagjai, személyváltozás esetén is, mindig bejelentendők megerősítés végett a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, ki a megerősítést a 12. §-ban felsorolt kellékek hiánya alapján megtagadhatja.

16. §. A vallásfelekezet egyházi feje, vagy védura oly egyén, vagy hatóság, mely a magyar állam kötelékén kívül álló, nem lehet és a vallásfelekezet semminemű egyházi függésben külföldi egyéntől, vagy hatóságtól nem állhat.

17. §. Minden változtatás, mely a vallásfelekezet jóváhagyott szervezeti szabványaiban később eszközöltetik, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek esetről-esetre bejelentendő.

Ha ezen változtatás a 1. §-ban kiszabott feltételeknek meg nem felel, a 4. §. rendelkezéseivel ellenkezik, vagy ha az egyházi határozatokban, ima- vagy tankönyvekben oly rendelkezés, határozat vagy tan foglaltatnék, mely a vallásfelekezet tagjainak állampolgári kötelességeik teljesítését tiltaná, vagy a törvényekben tiltott cselekményeket rendelne: a törvényesen elismert vallásfelekezetté nyilvánítás a kormány által haladék nélkül visszavonandó.

18. §. Egyházi közgyűlések csak nyilvánosak lehetnek.

Egyházi közgyűlésekben csak a felekezet egyházi, vagyoni, nevelési, jótékonyági s általában a vallásos és erkölcsi élet körébe tartozó ügyei tárgyalhatók.

A vallásfelekezetek kötelesek közgyűléseiken hozott határozataikat jegyzőkönyvbe iktatni s e jegyzőkönyveket a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, vagy az általa kijelölt polgári hatóságnak esetről-esetre bemutatni.

19. §. Az illető minisztereknek joga van a vallásfelekezetek vagyona, a náluk létező alapítványokra és vagyonekezelésekre a főfelügyeletet gyakorolni, azaz örködni a fölött, hogy az ily vagyon s alapítványok el ne idegenítenek, ne csorbítottassanak, vagy a kezelés rosszassága miatt veszendőbe ne menjenek és hogy valósággal egyházi s a törvényben megengedett nevelési vagy jótékonyági célokra fordítottassanak, valamint hogy az alapítványok az alapítók akarata értelmében használtassanak fel.

A kormány joga örködni a fölött is, hogy az egyházi önkormányzat gyakorlásánál a

törvény rendelkezései megtartassanak és hogy a jóváhagyott szervezetben, vagy egyházközségi szabályzatban megállapított hatáskör át ne hágassék.

20. §. Az 1868 LIII. törvényzcikk 1—8., valamint 12—22. §§-aiban foglalt rendelkezések hntálya a törvényesen elismertnek nyilvánított vallásfelekezetekre is kiterjesztetik, oly módosítással, hogy az idézett törvényzcikk 3. §-ában említett bejelentések az illető egyházközség lelkésze, vagy előljárója előtt eszközlendők, továbbá hogy a 21. §-ban említett intézkedésekben levő egyének lelki szükségleteinek kielégítéséről ezen felekezetek magok gondoskodhatnak, a 22. §. intézkedései pedig csak a községi temetőkre szorítkoztatnak.

A törvényesen elismertnek nyilvánított vallásfelekezetek által külön, saját céljaikra berendezett temetők felett azok szabadon rendelkeznek.

21. §. Ezen vallásfelekezetek tagjainak polgári uton kezelendő összes anyakönyvi ügyei iránt addig is, míg az állami anyakönyvek vezetéséről szóló törvény az egész országban életbe léptetetik, a miniszterium rendeleti uton intézkedik.

III. FEJEZET.

A bevett és törvényesen elismert vallásfelekezeteken kívül állókról.

22. §. Azokra, kik az eddig törvényesen bevett, vagy a jelen törvény alapján ezentul törvényesen elismertnek nyilvánítandó vallásfelekezetek valamelyikéből kilépni óhajtanak, anélkül, hogy más ily felekezethez csatlakozni kívánának, szintén az 1868. LIII. törvényzcikk 1—5. és 7. §§-ai nyerne alkalmazást, oly módosítással, hogy áttérés helyett itt kilépés értendő, továbbá, hogy az idézett törvényzcikk 4. és 5. §§-ában említett bizonyítványok az illetékes elsőfoku közigazgatási hatóságnál mutatandók, mely egyház illetékes lelkészét, vagy előljárást, melyből az illető kilépett, értesíti.

Ezzel a kilépés befejeztetett; ha azonban a kilépés valamely, eddig törvényesen bevett vallásfelekezetből történt, akkor köteles az illető a kilépés idejéig esedékesekké vált egyházi tartozásait előbbi egyházának megfizetni.

Azoknak is, kik a törvényesen bevett, vagy elismert vallásfelekezetekből kilépnek a nélkül, hogy más ily felekezethez csatlakoznának, meg van engedve a közös isteni tisztelet tartása, a mennyiben az sem a fennálló törvényekbe, sem a közérkölciségbe nem ütközik.

Az 1886. LIII. törvényzcikk 8. §-ának azon intézkedése, mely szerint az elhagyott egyház elvei az abból kilépettre nézve semmi- ben sem kötelezők, ugyszintén az idézett törvényzcikk 12—18. §-ai ezekre is alkalmazást nyerne, oly megjegyzéssel, hogy a 14. §-ban említett áttérés alatt itt is kilépés értendő, továbbá, hogy a 18. §. szabályának kiter-

TÁRCSA.

— Május 19. —

Kellemetlen szomszédság.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Irta: P. Takács Gábor.

(Vége.)

II.

Pontban tíz óra volt délelőtt, midőn a vonat berobogott a ruczaháti pályaudvarra.

Halmay tanár legott kiszállva egy másodosztályu coupéból, látta, hogy sokan érkezték a vonattal. Híntó is szép számmal volt jelen, az érkezőkre várva.

— No, ugy látszik mi mindannyian egy czél felé törekszünk, — gondolá és sietett feikeresni a reá várakozó kocsi.

Tíz perc múlva czélnál volt.

— Szervusz Béla! kiáltá egy fiatal ember, a mint a híntó a kastély tornáca elé állott.

— Üdvözöllek Ferikém! viszonzá a tanár leszállva a kocsirol.

Melegen ölelték meg egymást.

— Szép töled, hogy eljöttél, — folytató az előbbi.

— Nem tartottam illőnek viszontasítani meghívásodat. Örömmel jövök, hogy személyesen toimácsoljam szerencsekivánataimat a

mai örömnaphoz. Hány óraker lesz esküvőtök?

— Délután négykor.

Ezzel Feri bevezeté vend'gét és tanulókeri kebelbarátját szobájába.

Délután négy óraker megtörténvén a fényes esküvő, a násznép diszes bevonulást tartott a fiatal férj szép íalusi kastélyába.

Itt aztán nemsokára kezdetét vették a kölcsönös bemutatások, a kik még e. etleg ismeretlenek voltak egymás előtt.

Varjas Feri karonfogva Halmayt, egy csinos fiatal leányhoz vezette bemutatni:

— Hernaljay Irma kisasszony, feleségem unokanővére. . . Halmay Béla tanár, régi jó barátom. . .

Halmay néhány szót váltva új ismerősőjével, tovább mentek.

— Te Feri, — szolt egyszer a tanár a mint távolabbról ismét Irmára pillantott, — nekem az első pillanatra nagyon megtetszett kedves nőd unokanővére.

Feri elmosolyodott.

— No, no, tudós uram, hát ugy is tud filozofálni? jegyzé meg tréfásan.

— Hát tudod, az ember csak ember. . . no — tagoló amaz némi zavarral.

— És ez helyén is van így. Szabad folyást kell engedni mindenben a természet kívánalmainak. A ki ezt ellensúlyozni akarja,

szerintem az a legszerencsétlenebb peszmista.

Halmay egyedül maradván, addig jött-ment a diszes társaság között, mignem azon vette észre, hogy Irma előtt áll. A szép leány gondolván, hogy a tanár egyenesen hozzá igyekezett, szende mosolylyal fogadá.

A fiatal ember legott bocsánatot kérve, mellette foglalt helyet. Majd társalgást kezdtek egymással, előbb csak amolyan látszólagos, feszült udvariassággal, mint új ismerősökhöz illő mely aztán mindig melegebb barátságba ment át.

Egyszerre egy öreg uri ember ált előttük.

— Apikám . . . szolt Irma a tanárra, majd az öreg urra tekintve. — Hernaljay Tivadar, nyugalmazott ezredes vagyok! szol az, és melegen szoritá meg a tanár jobbját.

Halmay önkénytelenül megrendült és hangja némi rezgésbe ment át, a mint viszont megnevezte magát.

Pár rövidebb szóváltás után az ezredes tovább ment.

— Ne vegye szerénytelenségnek kérdésemet, szolt ezután a tanár leányához fordulva, — nem Budapesten laknak nagysádtok?

— De igen, — Borz-utca 12-ik szám, második emelet.

A tanár legott tisztába jött kritikus helyzetével, mely most teljesen zavarba hozta. — E szerint első és legfőbb kötelességemnek

jesztése csupán annak első mondatára szorítatik.

Anyakönyvi szempontokból pedig ezek is a jelen törvény 21. §-ának rendelkezései alá esnek.

23. §. A hazában utazó, vagy tartózkodó idegenek tarthatnak saját hitelveik szerint rendes, nyilvános istentiszteletet, amennyiben az a fennálló törvényekbe és a közérkölciségbe nem ütközik s az illető rendőri hatóságnak eleve bejelentik.

Ha állandó természetű lelkészi állást is tartanak fenn, az alkalmazott egyén a törvényhatóság első tisztviselőjének bejelentendő.

24. §. A jelen törvény végrehajtásával a minisztérium bizatik meg.

Gróf Csáky Albin s. k.
vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Belföld.

A delegáció.

A főrendiház ma tartandó ülésén fogja megválasztani a delegáció főrendiházi tagjait, pénteken este aztán a delegáció összes tagjai értekezletre gyűlnek össze, melyen ki fogják jelölni a tiszti kart és a különböző albizottság tagjait. A delegáció elnökévé, — miként már jelentettük — **Andrássy Aladár** gróf van kizemelve, alelnökévé pedig **Széll Kálmán**, a ki ezzel egyszersmind természetesen elnökjelöltje a jövő évi delegációnak. Az alelnök rendszerint elnöke a hadügyi bizottságnak is. A külügyi albizottságnak és az egyesült négyes albizottságnak is. A külügyi albizottság elnökévé, ugy halljuk, ez idén is **Tisza Kálmán** fogják megválasztani. A hadügyi albizottságba az eddigi előadó, **Rakovszky István** helyett új előadó lesz választandó.

A ház munkarendje.

A jelenlegi ülészakot, mely tudvalevőleg az 1892—1897-iki országgyűlés második ülészaka, alig fogják e hó 30-ika előtt elnapolni. A főrendiház ugyanis legközelebbi ülésén a képviselőház által megszavazott törvényjavaslatoknak csak egy részét fogja tárgyalni és a sommás eljárásról, valamint a fizetési megfigyásról szóló törvényjavaslatokat csak e hó 29-én tárgyalja. Az országgyűlést e hó 30-án napolják el szeptember hó 20-áig. A második ülészak bezárása és ezt rögtön követőleg a harmadik ülészak megnyitása, csak ez év végén történik meg; addig valószínűleg letárgyalják a jövő évi költségvetést.

Az állami anyakönyvek.

A képviselőház igazgatási bizottsága Perczel Dezső elnöklete alatt folytatólag tárgyalta az állami anyakönyvekről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. Az anyakönyv kiigazításáról szóló 51—53. §§-ok érdemleges módosítás

nélkül fogadtattak el. Az 54. §-nak, mely magyar állampolgároknak külföldön és külföldieknek Magyarországon történő anyakönyvezéséről rendelkezik, első pontját következésképp állapította meg a bizottság: „Magyar állampolgár születése és halálesete, ha az a külföldön történik is, a hazai anyakönyvbe is bejegyzendő. Az ugyane kérdéstől szóló további, 55-ik és 56-ik szakaszokat változatlanul elfogadta a bizottság. — A büntető határozatokat magukban foglaló 57—62. §§-oknál azt az indítványt, hogy a hivatali köteleken kívül állók a rendbirság ellen felelősséggel élhessenek, elfogadták. Azon rendelkezéshez, mely szerint a bejelentésre kötelezett, ki tudva valótlán bejelentést tesz, kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, felvetett a következő megtoldás: „a mennyiben a cselekvény a büntetőtörvénykönyv 400-ik §-a alá nem esik.“ A rendbirságokránézve felvette a bizottság azt a rendelkezést, hogy azok az illető község szegény-alapjához lesznek csatolandók. — Tárgyalás alá véve ezután a bizottság a törvényjavaslat átmeneti és vegyes intézkedéseit, a 63-ik §-nál, mely szerint „oly gyermekeknek, kiknek szülei magyar állampolgárok s valamely törvényesen elismert vallása az 1868. 53. tcznek s egyéb fennálló jogszabályoknak megfelelőleg bejegyzendő. — Szederkényi javaslatba hozza a szakasz törlését. — Horváth Lajos utal arra, hogy a kormány egyházipolitikai programjába felvette a házassági jognak a kötelező polgári házasság való egyesítés szabályozását s kijelentette azt is, hogy ezzel kapcsolatosan azt 1868. 53. tcz. 12-ik §-a revízió alá fog vétetni. Mig ez megtörténik, a törvényt végre kell hajtani s e végrehajtást czélozza a jelen szakasz, a mely természetesen csak átmeneti s a polgári házasság behozatalával elesik. Ezért üdvözölte szövege fogadja el a jelen szakaszt, mit kiegészítő részt. — Holló és Kun feleslegesnek tartják a szakaszt. — Hieronymi miniszter előrebocsátván, hogy e kérdés az általános diskusszióban már kellőleg meg volt vitatva, most egyszerűen annak kijelentésére szorítkozik, hogy mikor az állam, melynek törvényel a gyermek vallását meghatározzák, a midőn maga vezet anyakönyveket, ne vezesse be abba a megállapított vallását hogy az állam ignorálja s ne hajtja végre a saját törvényét, addig a mig fennáll, az merő lehetetlenség. A bizottság változatlanul fogadta el a szakaszt. A 64—65-ik §§-ok tárgyalását, Gulner és Horváth Lajos felszólalását ma d. u. 4 órára halasztották.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 760.8 mm., délután 2 órakor 758.1 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 20.0, délután 2 órakor C° + 27.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor D. 5. délután 2 órakor DN. 5. Felhőzet: reggel félderült, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 19. —

Borus. — Enyhe. — Később csapadék.

A budai honvédszobor leleplezése.

A budavári honvédszobor leleplezésére, a mely május 21-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz, erősen folynak az előkészületek. A bódét, a mely a télen át a szobrot védte, lebontják s vászontakaróval helyettesítik. A fővárosi kertészeti hivatal a szobor környékét parkiroztatja, úgy azonban, hogy az a disztéri heti piacot ne zavarja. A tér disztítése és beosztása **Eberling** fővárosi mérnök felügyelete alatt készül. Mindenütt póznákat tűznek le és azokon lesz feltüntetve az egyes küldöttségek és testületek helye. Közvetlen a szobor körül foglalnak helyet az öreg honvédek és a koszorút készített magyar hölgyek. A honvéd menedékház 66 tagja diszruhában **Cserey Ignác** ezredesparancsnok vezénylete mellett testületileg vonul ki. A szobor végrehajtó bizottsága az új város házában a mai naptól kezdve a leleplezés napjáig permanenciában van s naponta 9—12 és d. u. 3—6 óra közt szívesen szolgál felvilágosítással. A mai naptól fogva ott kaphatók a honvédermek is.

A honvédszobor leleplezése napján a Szent-György-téren s a disztéren kordont vonnak s a Szent-György-térre két bejáratot hagynak, és pedig az Uri-utcza felől, s a Ferencz-József kaputól. A kordonon belül foglal helyet a jeggyel bíró közönség. A siklón csak azok mehetnek föl a Szent-György-térre, kik az alsó állomáson belépőjegyeiket előmutatják. A szobor-bizottság jegyzője, **Amtmann Géza** dr tanácsjegyző nagy buzgalommal hozzálátott a jegyek kiosztásához s a vidékre való expedálásához.

Az öreg honvédek igazolványaik előmutatása mellett honvédjegyeket kapnak; korlátolt számban hölgyeknek is adnak ki jegyeket. A bizottság már szétküldte a vidéki honvédegyletek számára a vasuti jegyeket s tudatta velük, hogy 20 krajczár lefizetése mellett honvédermet is kapnak. Az öreg honvédek az ünnepe napján d. e. 10 órakor gyülekeznek a budai Szentháromság-téren s 1/2 11 órakor az Uri-utczán át vonulnak a disztérre, hol a szobor mellett állanak föl.

Gerlőczy Károly h. polgármester felhívást intézett a fővárosi bizottsági tagokhoz, hogy az ünnep napján d. e. 10 órakor, lehetőleg diszruhában a régi város házában gyülekezzenek s onnan vonuljanak föl a várba.

A koszoruk — jegyzék mellett, melyen a letévő egyesület czime és a szalag-telirata

tartom bocsánatot kérni nagysádtól . . . szólt lángoló arczezal.

— Ugyan miért? kérdé Irma csodálkozva.

— A szomszédság miatt.

Irma egy pillanatra a tanárra szegzé tekintetét, majd csengő kacaját hallatott.

— Ah! No lám, mit nem művel néha a véletlen! Igazán, most emlékszem vissza a szomszédságra, a mikor is csak annyit tudtam haragos szomszédunkról, hogy tanár.

— Sajnálom, hogy eme fölfedezés megromtá ismeretségünket . . . felelé Halmay leütött fölvel.

— Azt hiszi ön? kérdé a leány egy vizsga tekintettel.

— talán nincs okom ezt hinni?

— Önnek legkevésbé, miután a bocsánatkérés jobban engem illet, mint bosszuságának okozóját.

— Hiába állitanám az ellenkezőjét, mivel elég kiméltelen valék az akkori felháborodásomat nyilvánvalóvá tenni. Pedig most szíves örömet adnám bocsánatomat, ha ebből kifolyólag magam nem estem volna ama hibába.

— Oh, higgye el, én örömet hallgattam játékát!

— Az istenért, nagysád! Ne mondjon ilyent, mert igazán elsüllyedek még csak gondolatától is, mely akkor — megvallom — örömmel tölté el önző lelkemet.

— Ne értsem félre, tanár ur, én örvendtem a felett, hogy ön megtalálta az eszközt, melylyel önmagának megnyugvást és mintegy elégtételt szerzett, és nem is alaptalanul.

— Csak azt ne mondja nagysád, hogy jogom volt hozzá.

— No, valamennyire. Hanem azért hegedülhetett volna ám egy kis érzéssel!

— Pirulva kell bevallanom, kedves nagysád, hogy akkor volt legelőször kezemben hegedű.

— Akkor egy kis tanulás, gondosabb gyakorlás föltétlenül szükséges lenne, mely által még szép eredményt érhetne el.

— Én, nagysád? — dehogyan veszem a kezembe többet! Amint haza megyek, tüstént tüzre teszem azt az ócska szerszámot.

— Igen, és vesz helyette egy jobbat, ugy-e? Tegye meg az én kedvemért! Lássam a zene csak emeli a lélek fönségét, nemesíti annak érzelmeit.

Halmay a leány arczára tekintett, kinek ábrándos kék szemei oly sokat mondó névvel függtek az övéen.

— Le vagyok győzve, nagysád! — viszonzá kis szünet után. Csak attól tartok, hogy az eredmény egyikünkre sem lesz kielégítő. Mi tagadás benne, biz én vén gyerekek vagyok már ahhoz, hogy valamit elejéről kezdjek.

— Ugyan menjen a vénségével! — felelé a leány csintalan mosolylyal.

*

Harmadnapra már megtette Halmay tanár első látogatását a második emeleten. Es ettől kezdve mindennapos vendég lett az ezredeséknél.

A zongora és nagydob teljesen kibékültek a — hegedűvel. Társul szegődtek egymáshoz.

A fiatal tanár szépen haladt a hegedű játékban. Hogy is ne, mikor olyan kedves, szép tanító mestere akadt, mint Irma!

— Te Béla — szólt egyszer Irma tréfás mosolylyal — hogyan is megy az az — elsőnóta? — majd én kísérlek a zongorán. . .

Halmay erre komor arcot öltve letette hegedűjét, és helyette fogta kalapját.

— Ha te gunyolódol velem, akkor megyek. És komolyan az ajtó felé tartott.

Irma gyorsan felszökött a zongora mellől, és mindkét karjával átfogva a tanár nyakát, hevesen megcsókolta arcját.

— Haragszol?

— Nem.

Es szent lett a béke.

Oh, hiszen a jegyesek között olyan könnyen megy ez!

közlendő — az ünnepély napján, reggel 8 és 10 óra közt adandók át a szobornál a kiküldött szoborbizottsági tagoknak.

Az ünnepély végleg megállapított sorrendje a következő:

1. Hymnusz. Éneki a budai dalárda.
2. Szénássy Sándor dr ismerteti a honvédszobor létesítésének történetét s beszéde közben a szobrot leleplezik.
3. Degré Alajos ünnepi beszéde.
4. Jókai-Erkel király himnusza, éneki a budai dalárda.
5. Ünnepi óda; irtás elszavallja Bartók Lajos.
6. Spur János átadja a szobrot a főváros képviselőjének.
7. A főváros képviselője átveszi a szobrot.
8. Szózat; éneki a budai dalárda.

HIREK.

Május 19. Péntek. Róm. kath. naptár: Ivó. — Protestáns naptár: Ivó. — Görög-keleti naptár (május 7.): Sz. + feltalálása. — A nap két 4 óra 20 perczkor, nyugszik 7 óra 38 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bement díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden, és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Az „Aradi Közlöny“ re előfizethetni bármely naptól, egy óra 1 forintjával, vidéken postai széküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fűrdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánított kívánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

— **A hivatalos lapból.** A király lovag Roszkowski Julián altábornagynak és przemysli várparancsnoknak, a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Aradiak a honvédszobornál.** Ma este utazik fel a budai honvédszobor leleplezésére Aradváros törvényhatóságának küldöttsége, mely Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt Atzél Péter, Barabás Béla dr, és Múlek Lajos dr tagokból áll. A város nevében Salacz Gyula polgármester, a küldöttség vezetője díszes koszorút helyez a szobor talapzatára. Ugyancsak ma utazik fel az aradi negyvennyolcadiki honvédegyelet képviselőjében Lukácsy Miklós, a honvédegyelet elnöke is.

— **Pünkösdi bucsu.** M.-Radna híres bucsujáró helyét szokatlan nagy számmal látogatják a hívők. Tegnap három csoport bucsus vonult keresztül egyházi dalokat énekelve Aradon. Pünkösdi első napján Szegedről induló külön vonat viszi a bucsura a csanádmegeieket.

— **Egy sereg tüzoltó főparancsnok.** Az aradi állami tanítóképző intézet III. és IV. éves növendékei tegnap délután 6 órakor tettek le a tüzoltási szakvizsgát a tüzorségi épületben kitünő sikerrel, Szabó József intézeti igazgató és Vizer Péter, az igazgatótanács egyik tagjának, valamint az összes aradi tüzoltókar tiszteinek jelenlétében, Stankovits Milos városi tüzoltófőparancsnok vezénylete mellett. Az ifjak úgy elméletben, mint gyakorlatban teljesen képzettek a tüzoltás mesterségében, a mi nem kis érdeme Stankovits főparancsnoknak, ki összevissza 10 tanóra alatt oktatta őket. A vizsgát 3 pontból állott. Ugymint: szóbeli vizsga a tüzoltás elméletéből; iskolai szerelés, végül tüzoltási gyakorlatból. Szóbeli vizsgákkal bebizonyították az ifjak, hogy a tüzoltás elméletének teljes birtokában vannak. Az iskolai szerelésnél meg arról győzték meg a szakértőket, hogy alkalomadtán tüzoltókarok létesítése, valamint azoknak kiképzésére igen hivatottak lesznek. A tüzoltási gyakorlatokkal meg éppenséggel bizonyították, hogy veszély esetén derekasan meg is tudnak felelni a tüzoltói kívánalmaknak. Alig hangzottak el Stankovits főparancsnok harsány vezényszava a tüzveszélyesnek jelzett órségi

épületrész támadására, midőn hihetetlen gyorsasággal, mintha valóban égett volna az épület, hajtották végre a markirozott tüzoltói teendőket. A szomszéd épületek emeletének ablakaiból nem egy szem gyönyörködve nézte temes hévvel eszközölt gyakorlataikat. A kiképzett ifjak képesítési bizonyítványt kapnak.

— **Uj jegyzők.** Tegnap fejeződtek be a jegyzői vizsgák a megyénél. A tiz jelentkező közül jól vizsgázott 9, elbukott egy. Az új jegyzők névsora ez: Endreffy Lajos, Daniél Miklós, Stojanovits Aurél, Nemkó Ferencz, Skála József, Kallós István, Rubits György, Kulik Dezső, Balogh János.

— **Ülések a megyén.** E hó 25-én 3 ülés lesz a vármegyén. Délelőtt 10 órakor a közegészségügyi bizottság választ elnököt, illetve alakul meg; 11 órakor a népnevelési bizottság ülés. Délután 3 órakor pedig a közközházi bizottság tartja ülését. A két utóbbi bizottságokban Szathmáry Gyula alispán elnököl.

— **A Krivány-féle választás.** A már egyszer megsemmisített Krivány féle választás ügyében tegnap ülésezett Aradváros igazgató választmánya. Az ülés folyamán elintézés alá került a Krivány másodszeri megsemmisítését célzó felebbezés. Ezt az igazoló választmány egyhangulag mellőzte s miután Kriváynak választójoga ellen kifogást emelni nem lehetett, a választmány felszólítja Kriványt, vajjon a város, vagy a megye törvényhatóságában akarja-e érvényesíteni szavazati jogát? Ha esetleg — ami csaknem bizonyos — a városnál óhajta gyakorolni, azon esetben felszólítja az igazoló választmány, hogy bizonyítsa be, miszerint a megyei törvényhatósági jogokról lemondott. Krivány teljes igazolása valószínű.

— **25 éves áldozári jubileum.** A magyarországi tüzoltók főpapja, Várdy Ferencz csákovai esperes-plébános és pápai kamarás pünkösdi-vasárnap ünnepeli 25 éves áldozári jubileumát. A temesvár-józsefvárosi tüzoltókar tizenkét tagból álló küldöttség által képviselteti magát a jubiláris ünnepélyeken. A küldöttség pünkösdi-vasárnap déli 12 órakor megy Csákovára.

— **Befejezett telekkönyvelés.** Vincze Miklós törvényszéki bíró a napokban fejezte be a telekkönyvelést Zimándkör-, Zimándujfalu, Fakert és Szentleányfalva községben. A befejezett telekkönyvelés adatai szerint Szentleányfalva legvagyonosabb lakosai Szondy Géza ref. lelkész és Kiss Mihály földbirtokos.

— **Egyházzvizsgálat.** A református egyház szokásos évi vizsgálatai ezidén a következő sorrendben folynak le: 24-én Kis-Pereg, 25-én Szemlak, Német-Pereg; 26. Arad; 27. Borossebes; 28. Pankota; 29. Szentleányfalva; 30-án Lippa, Gyorok. A vizsgálatokat Fábrián László Aradmegye főispánja, főgondnok teljesíti, azonban egyes községekben — miután elfoglaltsága miatt figyelmét egyes helyekre nem terjesztheti ki — őt egyrészt Szondy Géza szentleányfalvi ref. lelkész, másrészt Márk Ferencz helyettesítik.

— **Athelyezett postatiszt.** A nagyváradi postaigazgatóság Jesezszy Gyula aradi postatisztet a csabai postahivatalhoz helyezte át.

— **Nyomorgó kivándorlottak.** Sok szerencsétlen embert döntött már a végső nyomorba Amerika elképzelt aranyainak birhatása, Magyarországból is csaknem 30,000-en vándorolnak ki évente az ígért hazug földre. Hogy milyen sorsra jutnak azután, bizonyítja az az írat, melyet birodalmunk Rio de Janeiroi képviselője intézett Aradvármegyéhez. Eszerint Brazília, Yaragua és Garibaldi nevű gyarmataiban számos ausztriai és magyar honpolgár — köztük számos aradi is — a lehető legnagyobb nyomorban tengeti életét. Nem hogy az ígért földeket nem kapták meg haszonbérbe, de saját kezök munkáját is csekély összegről kiállított beválthatatlan utalványokban fizetik ki. Egyes helyeken a nyomor képe visszataszító. A konzulátus ugyan a

maga részéről a nyomorultak sorsán enyhítendő minden lehető megtett, de sajnos — eredménytelenül. Legyen ez példa a jövőben azoknak, kik munkanélküli meggazdagodást vélnek elérni az új világban.

— **Megőrült az ivásban.** Szép szál, csinos arcú legény volt még nem régebben is Togyinka Titusz. De hát az idő, melyet gyorsan élt le, meg az ital meglehetősen aláásták testi egészségét és barázdákat vontak arczára. A Zola által annyiszor emlegetett pálinka tette tönkre. Tisztességes életre nem akarta magát elszánni, házasodni nem akart, élt hát a maga módja szerint, amint rossz szelleme sugallta. Most aztán megadta az árát. Ugy megrészegedett, hogy talán soha többé ez életben kijózanodni nem fog. Agyára homály borult; a bakó kegyetlenségével ragadta meg, s követelte áldozatul a delirium potorium. Valószínűleg fel fogják szállítani oda, hol sem az életéről, sem annak örömeiről nem tudnak, s hol a jövő képeként csak e szó áll: — enyészet.

— **Tanítóválasztás.** Szentleányfalva aradmegyei községben — mint levelezőnk jelenti — június hó 1-én töltik be a megüresedett tanítói állást, melyre már eddig is 12 pályázó jelentkezett.

— **Kijátszotta a zónát.** Traubner Simon szlatinai illetőségű könyvvezető nagy üzleti szellem, még az államot is ki akarja játszani. Nemrég ellenállhatatlan vágyat érzett magában, hogy Piumából, hol alkalmazva volt, haza utazzék Arvára. Meg is váltotta a jegyét, s utirányát olyképp állapította meg, hogy a főváros elkerülésével Szabadkán át Aradra, innen Hatvan érintésével hazagözösözik. Talán sikerül is e manipulációja, ha valami szemfüles ficzkó el nem emeli táskáját 8000 frttal egyetemben. A derék utazó ugyanis Aradon már megszorult, két napig nem evett, s kényszerűséből is — jelentkezett. A kapitányi hivatal majd gondoskodni fog elutaztatásáról, Traubner még most is abban a hitben van, hogy első osztályon szállítják, s figyelmeztőleg mondta:

— **Kérem csak a főváros elkerülésével!** Pedig mindegy akármerre megy, úgy sem kerül pénzibe.

— **Beszüntetett vasuti közlekedés.** A m. k. államvasutak igazgatóságától kapott értesítés szerint Seps Szent-György és Kézdi-Vásárhely között a tegnapelőtti naptól kezdve az összes forgalom bizonytalan időre beszünttetett az említett vidéken jelentkezett árvíz miatt.

— **A hű kutya.** Igazán megkapó példák bizonyítják a kutya hűségét és ragaszkodását, a melylyel gazdáikon csüngenek. Ilyen megható eset a következő is, a melyet new-yorki lapok újságnak. A canadai vonat mozdonyvezetője a napokban észrevette, hogy a távol sineken rémségesen vonit és kapálódzik egy kutya. Megfújja a száját, de a kutya nem akart tágitani. A vonatot megállítani már késő volt s a következő pillanatban a vonat átrobogott a kutyán. Mikor a vonat megállott, sokan oda siettek a véresre szagztatott kutyához, a mely alatt legnagyobb csodálkozásukra egy holt kis gyermeket is találtak. A gyermek valószínűleg kutyájával a sinek sétált s elfaradva lefeküdt aludni. A kutya azért vonított oly rémségesen, hogy jelt adjon a közelgő vonat vezetőjének, aki azonban nem is sejtette, hogy ott más élő lény is van, mint a kutya. A figyelmeztetés azonban késő volt; a kutya elmenekülhetett volna, de a mikor látta, hogy a gyermeket okvetetlenül elgázolja a vonat, maga sem mozdult el a sinekről, hanem mint hű és ragaszkodó barátja kis gazdájának, vele együtt akart meghalni.

— **Bismark bátyja meghalt.** A nyugalmazott vaskanczellár bátyja, Bismark-Schönhausen Bernát pomeráni birtokán meghalt. Az idősebb Bismark 83 éves volt; szerepléséről, létezéséről, az ifjabb nemzedék alig tudott valamit. Magányába szerényen visszavonuló gazdaember volt, aki sohasem használta a maga javára öcsse fényes nevét és soha ki nem mozdult ősi fészkeből.

— **Pályázatok.** A miskolci törvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt. — A debreczeni törvényszéknél aljegyzői állásra 2 hét alatt. — A földmívelési minisztériumban számgyakornoki és számtisztai állásra 2 hét alatt. — Az adonyi járásbírósnál irnoki állásra 4 hét alatt. — A szerenési járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt.

— A vámos-mikolai járásbírósnál járásbírói állásra 2 hét alatt. — A temesvári törvényszéknél jegyzői állásra 2 hét alatt. — A csákvai járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt. — A csurgói járásbírósnál albirói állásra 2 hét alatt. — A fővárosi adófelügyelőségénél pénzügyi fogalmazó-gyakornoki állásra 2 hét alatt. — A tornai járásbírósnál végrehajtói állásra 2 hét alatt.

— **Apró hírek.** — A gazdasági szék árverése még tegnap délután is folytatódott a városi földek bérbeadását illetően. — A kolozsvári siketnémák javára küldött jótékonyági bárca már mind elfogytak Aradon. A pénzt a napokban küldik el. — Kulcsár pusztán, Medgyes közelében a pusztai bérlőt néhány ember ki akarta rabolni. Rá is lőttek háromszor, de nem találták. A rablók látván az erélyes ellentállást, keréket oldottak. A csendőrség nyomozza őket. — Szegeden Farkas János ötvenéves napszámos hirtelen megőrült s nejét és gyermekét egy baltával agyon akarta ütni. A szomszédok csak nagy nehezen fékezheték meg a dühöngőt.

Hymen.

Kovács János m. kir. honvéd-husár százados és osztályparancsnok tegnap este fél 7 órakor esküdt örök hűséget az aradi ev. ref. templomban **Salacz Gyula** kir. tanácsos, polgármester bájos és szeretetreméltó sógor-nőjének, **Keller Szeréna** kisaszszonynak. Násznagyok voltak **Erdődy Ignác** dr. ezredorvos és **Salacz Gyula** polgármester. Az esküvön **Kossitzky János** csabai birtokos és **Keller János** brassói kulturmérnök családja is jelen volt. A templomot elegáns közönség töltötte meg. A szertartást, mely után pazar lakoma volt a polgármesternél, **Csécsey Imre** h. lelkész végezte.

Gyászrovat.

† **Pollák Aron** köztisztviselőben álló öreg kereskedő hült tetemeit tegnap helyezték örök nyugalomra a helybeli izr. sírkertben a közönség nagy részvéte mellett. A koporsó fölött **Rosenberg Sándor** dr. főrabbi mondott meghatározó gyászbeszédet.

Sport.

+ **Aradiak az országos regatta-versenyen** A június hó 21-én tartandó országos regattaversenyre az aradi „Maros” evezős-egylet részéről jelentkeztek a versenyre: **Dániel Dezső**, **Mezőy Andor**, **Lacza Gyula**, **Vannay Gyula** és **Salacz Dezső**. A négy első négyes rast-hajóval pályázik két, utóbbi skiffel egy dijra.

+ **A „szegedi gazdasági egyesület”** 1893. évi május hó 21-én (Pünkösöd napján) pontban délután 3 órakor kezdődőleg löversenyt rendez a szabadkai országúti vámház mellett fekvő löversenyterén.

Versenyrend:

I. futam: „Egyleti díj”. 1600 méterre. Beérkezési idő: 1 perc 45 másodperc. Tétel 6 frt. Díjak: a) az I-sőnek 200 korona, b) a II-iknek 100 korona. Ezen díjra csak egyleti tagok saját nevelésű 4 éven alóli azon mén, vagy kanca lovai futhatnak, a melyek a „szegedi gazdasági egyesület” által rendezett löversenyeken még nem futottak. Saját nevelésű ló alatt értendő azon futó ló is, a mely egy évenél nem idősebb kprban jutott a nevező tulajdonába.

II. futam: „Szeged sz. kir. város (zárt) versenydíj”. 2800 méterre. Beérkezési idő 3 p. 20 mp. Tétel 10 frt. Díjak: a) az I-sőnek 300 korona, b) a II-iknek 100 korona. Ezen díjra Szeged határában nevelt s egyleti tag tulajdonát képező, 5 évnél nem nagyobb korn lovakkal nevezhetni.

III. futam: „Sikverseny az egyleti tiszteletdíjra”. Távolság 1600 méter. Tétel 6 frt. Díjak: a) az I-sőnek tiszteletdíj, b) a II-iknek tiszteletdíj. Ezen versenyre urlovas által lovagolandó bármely faj, nemű és kora lóval nevezhetni.

IV. futam: „Ügétő verseny kettős magánfogatokkal”. 3000 méterre. Tétel 5 frt. Díjak: a) az I-sőnek tiszteletdíj, b) a II-iknek tiszteletdíj. Ez a versenyre Csongrád, vagy a szomszédos vármegyékben idomított s urkocsisok által hajtandó kettős uri fogatokkal nevezhetni; irányadók lévén a budapesti ügétő versenyeknél érvényes versenyszabályok.

V. futam: „Szeged sz. kir. város (nyílt) versenydíj”. 3000 méterre. Beérkezési idő 3 p. 50 mp. Tétel 12 frt. Díjak: a) az I-sőnek 400 korona, b) a II-iknek 124 korona. Ezen díjra nevezhetni Magyarország területén nevelt, 6 évnél nem nagyobb kora lovakkal.

VI. futam: „Akadémia verseny a szegedi hölgyek díjára”. Távolság 3200 méter. Tétel 6 frt. Díjak: a) az I-sőnek tiszteletdíj, b) a II-iknek tiszteletdíj. Ezen díjra nevezhet minden urlovas bármilyen nemű és kora, akár saját, akár más tulajdonát képező lóval. Telivér kizárva. 4 évesig 70 kiló, annál idősebb lónál 75 kilóval terhelve.

VII. futam: „Vadász verseny”. 4000 méterre. Tétel nincs. Díjak: I-ső díj 60 korona, II-ik díj 40 korona, III-ik díj 20 korona. Ezen díjra nevezhetnek a m. kir. 3-ik honvéd huszárezred altisztszei.

A versenyekre nevezők figyelme a következő versenyszabályok és feltételek betartására hivatik föl: a) a nevezéseket az egyleti titkár veszi föl a városi bérház I. emeletén a községi bíróság hivatalos helyiségében f. évi május hó 15-ik napjának déli 12 órájáig bezárólag; a jelzett határidőn túl beérkezett nevezések figyelembe nem vétetnek. A nevezések alkalmával a tétel-díjak is lefizetendők. b) Az I., II., III., IV. és V. számú futamoknál, a bejelentett lovakat a pályabíró fogja felülvizsgálni; e végből a tulajdonosok kötelesek futó lovaikat, illetve az ügétő versenyre nevezett fogataikat május hó 20-án délután 3 órakor a versenyterén elővezetni, az elő nem vezetett lovak az egyes futamoknál versenyre nem bocsáttatnak. Azon nevezéseknél, a melyek a pályabíró által a versenyből kizáratnak, a befizetett tétel-díjak a nevezőnek visszafizetnek. A pályabírósnak a felülvizsgálat tárgyában hozandó határozatai végérvényesek. c) A futó lovak verseny-nyeréggel szerelendők fel. d) Az I., II. és V. futamnál egy lóval csak egy versenyre nevezhetni. e) Ha az I., II. és V. futamoknál a meghatározott távolságot egy ló sem futná meg a beérkezésre kitűzött leg-hosszabb (maximalis) idő alatt: az I-ső díj nem fog kiadni, ey esetben az elsőnek beérkező a második díjat nyeri. f) Versenyre nem bocsáttatnak az I. és II. futamnál oly lovak, a melyek az egylet által rendezett eddigi löversenyek alkalmával valamelyik futamnál már I-ső díjat nyertek. g) A júry-páholy a versenybírósnak és rendező bizottság részére van kizárólag fönntartva; miért is oda más egyéneknek föllépni tilos.

Versenybírósnak: Elnök: **Kállay Albert** főispán; versenybírák **Algya Sándor**, **Földvály Lajos** báró, **Janky Lajos**, **László Gyula**, **Lichtenberg Mór**, **Nyilasy Pál** dr., **Pacor Kálmán**, **Pályi Ferencz**, **Pályi Viktor**, **Rainer József**, **Várady Ignác**, **Zsótér Andor**.

Pályabírósnak: Elnök: **Rainer József**, pályabírák: **Bérczy Antal**, **Egressy Péter**, **Gróf János**, id. **Katona Imre**, **László Gyula**, **László Mihály**, **Obláth Lipót**, **Polster Gyula**, **Vajda Sándor**.

Intéző: **Bokor Pál**.

Pályarvos: **Andrássy Ferencz** dr.

Indító: a) az urlovas és ügétő versenyeknél: **Polster Gyula**, **Kass János**, **Lévay Lajos**; b) az I., II. és V. számú versenyeknél: **Csonka Ferencz**, **Erdőgh József**, **László Kálmán**.

Időjelzők: **Burger Alajos**, **Klemm István**, **Polgár László**.

A mérlegnél: **Pozsonyi János**, dr. **Rigó Endre**.

Egyletek, Társulatok.

(*) **Az aradi orvos-gyógyász egylet** tagjai figyelmeztetnek, hogy az egyesület teljes (törlővasásokkal kapcsolatos) ülése a megállapított ügyrend szerint minden hó harmadik szombatján, tehát a legközelebbi folyó 20-án délután 6 órakor tartatik meg a városháza kistermében. Az elnökség.

(*) **Az aradi kerületi betegsegélyző pénztár** tegnap délután ülést tartott, a melynek egyetlen tárgya volt **Zemplényi Sándor** igazgatósnak elnök lemondása. Midőn ezt az elnök bejelentette, az egybegyűlt igazgatóság egyhangulag oda nyilatkozott, hogy a lemondást el nem fogadják s az elnököt tisztjének továbbviselésére kéri fel. Kérelmeknek elnök eleget nem tévén, az igazgatóság újabb propeozícióját fogadta el, t. i., hogy tisztét még ez év folyamán viselni fogja. Ezzel az ülés tárgya hiányában véget ért.

(*) **Meghívás.** Az „aradi ált. munkás betegsegélyző-egylet” makói előhelye f. évi má-

jus hó 28-án, vasárnap d. u. 3 órakor **Beke István**, megbízott ur lakásán rendes évi közgyűlést tart, melynek napirendje a következő: I. A központi és előhelyi 1892. évi számadás előterjesztése. II. A felügyelő-kizottságnak megválasztása. Választatik: egy elnök, egy helyettes-elnök, két jegyző, két számvizsgáló, két ellenőr és négy póttag. (Egy évi időtartamra.) III. A megbízott (pénztárnok) javaslatba hozatala. IV. Két küldött választása. (Három évi időtartamra.) V. Indítványok és netáni felszólamlások. VI. Két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása. Ezen rendes évi közgyűlésre tisztelettel meghívjuk; egyben felkérjük a tagság igazolásul tagkönyvét magával hozni. **Kelt Makón, 1893. évi május hóban.** A felügyelő-választmány nevében: **Szolcsányi Károly**, e. elnök. **Beke István**, e. megbízott.

Mulatságok.

Május 22. A battonyai vöröskereszt-egylet fényes táncvigalma.

Május 27. Az aradi kir. főgymnasium ifjúságának majálisa (Csálai erdő.)

Június 1. Az aradi hadász- és hadastyan-egylet juniálisa. (Csálai erdő.)

Június 4. A magyarvárosi asztaltársaság juniálisa (Csálai erdő.)

(=) **A polgáristák majálisa.** Tegnap reggel 7 órakor harsogó zeneszó mellett vonultak ki a csálai erdő zöld lombjai alá az aradi polgári fiúiskola növendékei majálisozni. A katonaság lobogók alatt haladó menetet **László Lajos** tornatanár rendezte. Az erdőbe érve tanyát ütöttek a diákok, a vendéglő közelében pedig megalakult a vendég asztal, a melynél a polgári iskola tanári kara volt a szívélyes házigazda. A délelőtt folyamán a tornatanár játékokat rendezett, a melyek meghozták a szabadban és a növendékeknek amugy is könnyen támadó jó étvágyat. Délben pompás majálisi ebéd volt. Három órakor a hadastyan-hadász zenekar és egy jó cigánybanda játéka mellett kezdetét vette a táncz. Ekkorra már megindult a városból a népvándorlás s egyre gyűlt a tánczosnók csoportja. A tánczban résztvevők névsorát tudósítónk a következőkben adja:

Máday Bella, **Rozmanith Terike**, **Milnavits Malvin**, **Lohser Mariska**, **Budai Ilonka**, **Rimanóczi Erzsike**, **Bartst nővérek**, **Fischer Irma**, **Landau Regina**, **Kertay Irénke**, **Szabó Ilonka**, **Szondy Ilonka**, **Bodza Ilonka**, **Jordán Mariett**, **Krausz Riza**, **Schreier nővérek**, **Bakay Tónika**, **Hartmann Fáni**, **Kopp nővérek**, **Geller Vilma**, **Benedek Sarolta**, **Moldován Ilma**, **Jakots Ilona**, **Horváth Mariska**, **Millig Paula**, **Todl Elza**, **Kovács Klárka** és **Hajnalka**, **Vizer Szeréna**, **Frontóher Mariska**, **Bérczy nővérek** **Stepniczka Juliska**, **Hermann nőv.**, **Komjáthy nőv.**, **Drasser Rózsika**, **Alexics Juliska**, **Földes nőv.**, **Czobel Aranka**, stb.

Kivülök megjelentek a fiúk majálisán **Müller K.-né**, **Szöllősy Károlyné**, **Szécsy Akosné**, **Niedermayer Tóbiásné**, **Geller Jánosné**, **Dancs Ferenczné**, **Lászka Lajosné**, **Bérczy Alajosné**, **Máday Mátyásné**, **Stepniczka Manóné** stb. — A majálisozók este 8 órakor vonultak be harsány zeneszó mellett a városba.

Törvényték.

§ **Felsült posztikisztisek.** Hogy minden dolog keresztülviteléhez kell valami zsenialitás, ez kétségtelen, s hogy vannak egyesek, kik az ügyesen keresztül hajtott tovajstiklik előtt kalapot emelnek — azt az élet bizonyítja. A csirizes kezű ipszék manipulatioi előtt még csak egy fraktió nem hajlik meg és ez a — törvényték. Megirtuk már, hogy **Gyöngyösi P.**, az arad-csanádi egyesült vasutak alkalmazottja **Bugy Juon** s egy ismeretlen nevű collegájával egyetemben elhatározta, hogy a világi állomás pénztárát kelendő időben elemeli. Az előzetes valutanquettek azonban arra a szomorú politikai meggyőződésre juttatták a nagy pénzügyi kapacitásokat, hogy a terv kellő segédkezéssel szerződötése nélkül kivihetetlen. Így avatták hát be a dologba **Kun László** váltóírt, kinek az lett volna a szerepe, hogy végsőre a pénztárhoz vezető ajtót kinyissa. Ez azonban nem érezvén magában hajlamot ily magas politikai szereplésre, az esetet bejelentette a főnöknek, ki azonnal intézkedett, hogy a szindarabban a meg szokott katonaság-népség helyett — csendőr-

ség is szerepeljen. Azok a lopás meghatározott napjain elrejtöttek, s várták a pillanatot hogy a titokba léphessenek. A nép meg is érkezett. Gyöngyösi hétköznapi gunyában, Bugy Juon pedig kötött pruszlikban s ezerránczu viganóban, a harmadik pedig hétköznapi öltözékben. Óvatosan nyitották fel az ajtót, azonban valami neszt hallván, mindháromjuk, mintegy varázsütésre nyullá változott — futásra vette a dolgát. A csendőrség üzöbe vette őket, sőt golyót is küldött utánok. Bugy Juon a világi hősre ugyancsak lövéssel válaszolt a nem várt üdvözlésre. Az éj homályában csak Gyöngyösit fogták el, később Bugy, a nagy tragikus léprekerült. Az aradi törvényszék tegnap tartotta meg ez ügyben a végtárgyalást Gyöngyösit felmentették, miután a végtárgyalásra meghívott arad-csanádi egyesült vasutak képviselője meg nem jelent; Bugy 3 havi fogházbüntetést kapott — elismerésül.

Színház, irodalom és művészet.

* Ripp-Ripp. Planquette Róbert zseniális szerzeményének előadásáról a nagyváradai sajtó így nyilatkozik: V. M a r g ó Czélia (Lisbeth) filigrám kis „szabad polgárnőjét” sok kedves vonással ruházta föl s a szerep drámai részét megjátszotta és pedig jóval több, mint az operettekben megszokott, átiagos primadonna-művészzel. Ének partijában minden szépségét érvényre juttatta Planquette merő-dallam zenéjének. Partnerre, H u n y a d i (Ripp) néha-néha indispozícióval küzdött, a felső hangokat észrevehető óvatossággal kereste, hanem azért derék Ripp volt; játékának férfias, kifejező tartalma a vidék első Rippjei közé emeli, ha ugyan nem fölibük. Sz. B a r t s Aranka (Katrina) oly friss, hajlékony, szépen iskolázott hangot mutatott be, hogy szinte csodálkozunk kell, amiért hogy olyan ritkán halljuk. Nem kell ezt a hangot kimélni; olyan erős tiszta érze van, hogy nem kell féltetni a kopástól. Akik a darabban a komikumot képviselik: R ó n a s z é k i (Derrick), N y i l a s s i (Nick), S z e n d r e i (Van der Bilt) tulzás és móka nélkül is hatottak. Az új tenorista, R á c z, a szellem-hadnagy jelenetében bravúrral énekelte ezt a lendületes kis partiet.

Táviratok.

A képviselők a honvéd szobornál.

Budapest, május 18. (Saját tud. táv.) A képviselőház azon tagjai, kik a honvédszobor leleplezésénél a ház képviseletében megjelennének, Bánffy b. elnöke alatt ma beszélték meg a részvétek módzatait. B á n f f y előterjesztette, hogy a ház küldöttsége 180 tagból fog állani; annyi képviselő jelentkezett. Követelni, hogy a küldöttség minden tagja diszruhában jelenjen meg, nem lehet; ellenben jó lesz, ha mentől többen jelennek meg diszben. A küldöttség kocsikon vonulna föl a szoborhoz a képviselőházból, ami egy órát fog igénybe venni és így d. e. 10 órakor indulna el a kocsisor. A leszedett várkaputól gyalog mennek aztán a szoborig. (Általános helyeslés.) A képviselők a Szt.-György-téren várják meg egymást, hogy a szoborhoz testületileg vonuljanak.

Polonyi Géza és L a k a t o s Miklós kívánságára az értekezlet azt is kimondta, hogy a megyebizottságok által küldött koszorukat a képviselők e felvonulás alkalmával tehessek a szoborra.

H o r v á t h Gyula félreértések elkerülése céljából jónak látná, ha e képviselők valahol másutt és nem a Szt.-György-téren gyülekezzenek.

B á n f f y kijelenti, hogy gondja lesz rá, valami más gyülekező helyet kifundálni. (Helyeslés.)

Az egyetemi polgárok baja.

Bécs, május 18. (Saját tud. távirata.) Az egyetemi hallgatók mindenféle B a u e r

rendelete ellen keresnek orvoslást, amely rendelet mindenféle tisztet eltilt az egyetemi egyletektől. A bécsiek kérvényeket nyújtanak be a delegációhoz és a házhoz, orvoslást kérve.

Dementi.

Zágráb, május 18. (Saját tud. táv.) Megczáfolják azon hirt, hogy D r o h o b e c z k y püspök kinevezetett, zágrábi érsekké. Valótlán a S t a d l e r kinevezéséről szóló hír is. Legtöbb kilátása I v e k o v i c kananoknak van.

A katonai javaslat és a pápa.

Berlin, május 18. (Saj. tud. távirata.) Római megbízható értesülések szerint a pápa is helyeselte, hogy a lengyel frakció a katonai javaslat mellett nyilatkozott.

Nem kolera.

Hamburg, május 18. (Saj. tud. táv.) Ujabb hírek szerint a Calcuttából érkezett hajó fedélzetén előfordult gyanús betegedéseknél himlőszerű bőrkiütésről, nem pedig koleráról van szó.

Elsülyedt hajó.

Brema, május 15. (Saj. tud. távirata.) A „Lina” nevű stralsundi német gőzhajó Veileből Danzig-felé való útjában nyílt tengeren elmerült. A fedélzetén volt valamennyi utast szerencsésen meg mentették és Lavestoftban partra szállították őket.

Május elsejei események.

Páris, május 18. (Saj. tud. távirata.) M a u j e a u és D u m a y képviselők a május elsején történt események alapos megvizsgálása után újból szóba hozzák a kérdést a kamarában. A képviselők között nagy az izgatottság, sőt még k a b i n e t v á l s á g r a i s g o n d o l n a k.

Dodds tábornok visszatérte.

Páris, máj. 18. (Saj. tud. táv.) D o d d s tábornok legközelebb visszatér állomására, hogy az Abomy elleni expedíciót vezesse, ennek befejeztével visszatér Párisba, mielőtt Ballot átvette Dahomey kormányzását.

Közzgazdaság.

= Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi május. hó 17. Hízott sertés árak: I. M a g y a r e l s ő r e n d ű: Óreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) 48—49 krig Óreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 48—48,5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli súlyban) 52.—53. krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. súlyban) 51.—52 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő súlyban) 49—50 krig. — II. M a g y a r s z e d e t t: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 48,5—49 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. súlyban) 48—49,5 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő súlyban) 48—49 krig. — S z e r b i a i: Nehéz (pkint 260 klgron felüli súlyban) 48,5—49. krig. — Közép (pkint 220—260 klgr. súlyban) 47.—48. krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő súlyban) 46,5—47 krig. S e r t é s l é t s z á m: 1893. május hó 14-én volt készlet 181,884 darab. 1893. május 15-én felhajtott: 1299 db. 1893. május 15-én elszállított: 1268 db. 1893. május 16-án maradt készletben 181,915 ár — A hízott sertés üzlet irányzata: változatlan.

Szeszület.

— Május 18. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 54.—, kicsinyben 54,50 hordó nélkül, per 100 liter % beéértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, május 18. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	8.65—9.05
	tiszavidéki	”	8.80—9.35
	pestvidéki	”	8.75—9.30
	fehértómezei	”	8.75—9.30
	bácskai	”	8.80—9.35
észak-magyarországi	”	—	—
Rozs	—	szilárd	7.65—7.85
Árpa	takarmány	szilárd	6.40—6.65
	égetni való	”	6.80—6.90
Zab	—	szilárd	7.15—8.65
Tengeri	bánsági	csend.	6.90—7.30
	másnémet	”	5.50—5.55
Káposzta-repcze	—	szilárd	—
Köles	—	szilárd	4.30—4.60
Szárazgabon	tavasza	lanyha	8.94—8.96
	junius 1894	”	—
	ősze	”	8.72—8.74
Tengeri	május-junius 1894	lanyha	5.38—5.40
	szept-október 1893	”	5.66—5.68
Zab	Budapest sz. tavasza	lanyha	6.65—6.67
	Budapest sz. ősze	”	—
Káposzta-repcze	—	szilárd	16.70—16.80
	aug.-szeptember 1893	szilárd	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1893. május 18.

Magyar aranyjárdék 1%	—
Magyar aranyjárdék 4%	114.75
Magyar papírajárdék 5%	94.10
Magyar vasuti kölesön	124.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsátás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsátás	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezsavátsági kötvény	—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcson	149.50
Tiszazabályozási és szegedi kölcson	141.50
Osztrák járadék papirban	97.50
Osztrák járadék ezüstben	97.25
Osztrák járadék aranyban	116.75
1860-iki államsorsjegyek	147.50
Osztrák-magyar bankrészvény	978.—
Magyar hitelbank-részvény	387.—
Osztrák hitelintézet-részvény	332.80
Ezüst	—
Cs. és klr. arany	5.99
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.76
Német birodalmi márka	60.40
London	123.90
20 márkás arany	12.05

Szerkesztői üzenetek.

Z. P. (Szöllős.) Utánna jártunk a dolognak, s így már nem foglalkozunk vele. Kézirata három napon belül — kivételesen — rendelkezésére áll.

H. B. (Kisjenő.) Szives buzgalmát köszi, s kérjük a jövőre nézve is. Levele értelmében eledtünk.

V. M. K. (Arad.) Pünkösdi mellékletünk közölni fogjuk.

S. N. (Arad.) Legyen könyörületes, ne többet veresket.

Vizjelzés.

1893. évi május hó 18-án reggel 7 órakor észlelt hőmérsékek, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	+ 15°	derült	+ 172
Arad	+ 18°	derült	+ 64
Makó	+ 20°	derült	+ 207
Szeged	+ 20°	derült	+ 476
Gyoma	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. május 18.

A m. klr. folyamamérnök hivatal.

Felelős szerkesztő: Vass Géza
távollétében a szerkesztésért felelős: ifj. Gily Ede.

Hirdetmény.

Mintán a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. cz. 39. §-a értelmében a f. évi II. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi II. adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régebbi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi-díj, és utadó tartozásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásait azonnal, a f. évi II. adórészlet pedig május hónapban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a II. adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek dacára az adó- és hadmentességi-díj hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztették, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni. Aradon, 1893. május hó 15.

A városi tanács.

18207 | 893. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége az üzletvezetőség központjában a budapest-keleti, budapest-józsefvárosi-, budapest-ferenczvárosi, kőbánya-hizlaldai állomásain, továbbá a budapest-brucki, budapest-hatvani, dunajobbparti gözmozdonyu körvasut, győr-feringi (Fehring kizárólag) szombathely-pinkafői, bobacsáktornyai, ukk-tapolcai, türje-zalasz-gróthi kisczell-székesfehérvári, almás-tüztő-esztergomi, tokod-annavölgy-sárisápi vonal állomásain, órházaiban, nemkülönben egyéb épületeiben, továbbá ezen felsorolt vonalakon levő pályafentartási, osztálymérnökségek és fűtőház főnökségek hivatalos helyiségeiben, a budapesti, győri és szombathelyi forgalmi főnökségeknél, valamint a budapesti központi és az állomásokon levő szerelvényekben levő 467 drb. inga óra, 141 drb. iroda óra, 764 drb. schwarzwaldi óra, 172 drb. zsebóra, 5 drb. kivilágítható állomás óra, 11 drb. állomási ellenőrző óra fakeretben, 18 drb. Búrc féle ellenőrzési óra jékarban tartását, szabályozását és javítását f. évi július hó 1-től kezdve három évmást követő évi időtartamra, azaz 1893. évi július hó 1-től 1896. június hó 30-ig szerződésileg biztosítani kívánván, arra ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségnek 18207 | 93. számhoz“ felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1893. évi május 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térítve mellett nyújtandók be; bánatpénz fejében pedig 150 frt, azaz egyezsázótvén forint készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárána Budapest 1895. évi május hó 17-én déli 12 óráig leteendő. Érték-nyirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbbi jegyzett tizenegy napnál nem régebb utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de nem a névértéken fognak számíttatni.

Az órák jékarban tartására szabályozására és jaitására vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi) osztályban (Budapest külső kerepesi-úti házcsoport 2. házában a II. emeleten) vagy a győri és szombathelyi forgalmi főnökségnél a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatot tevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Oly ajánlatok, melyek nem az itt felsorolt, összes óráknak jó karban tartására, szabályozására és javítására vonatkoznak, hanem azoknak csak egy részére és a melyekben nem általános-összeg van kitéve, valamint olyan ajánlatok, melyek a feltételektől eltérnek, vagy a kitűzött határidőn túl érkeznek, figyelembe nem vétetnek.

A magyar kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott általános összegre — szabadon válasszthasson.

Budapest, 1893. április hó 27-én.

Az üzletvezetőség.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Maros-utca délkeleti sarkán a főúti 41. számú telek mellett fekvő 190 □-ölyni teleknek eladása iránt folyó évi május hó 29-én délelőtt 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár □-ölenként 10 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1893. évi május hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső,
aljegyző.

2529/893

318. 3—3

Hirdetés.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 1892. évi február 4-én 93530/1891 és 1893. évi január hó 24-én 6136 sz. a. körrendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a katonai háromszögelési jegyek vagy gulák továbbá az alap vagy szintezési oszlopok és a szintezési magassági jegyek, nem különben az 1891 évi 41-dik tetz. negyedik szakasza alapján a kataszteri földmérés céljából létesített oszlopok és egyéb jelzők megrongálása vagy megkárosítása azok mineműségére való tekintet nélkül a kapitányi hivatalnak azonnal tudomására hozandók és a kapitányi hivatal által jövöre egyenesen és kizárólag a m. kir. háromszögelési számító hivatalnak (Budapest I. kerület Vár Verbőczy-utca 7 szám) lesznek bejelentendők.

Mindazok kik a fentebbjelzett katonaság háromszögelési vagy a polgári hatóság kataszteri jelzői vagy megrongálják vagy eltávolítják s más helyre helyezik vagy áthordják és megsemmisítik kihágást követnek el s azért az illetékes bíróság által szigorúan fognak büntettetni.

Arad, 1893. évi január 24-én

A városi tanács.

6959—1893.

Hirdetés.

A nagymélt. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 19746 | 893 sz. a. rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a német birodalmi kormány részéről az Ausztriából és Magyarországból Németországba szállítandó állati nyors termények után ez idő szerint származási bizonyítványok nem követeltetnek.

Arad 1893 ápril 22.

A városi tanács.

5014/893 kh. sz.

322. 2—3.

Hirdetmény.

Tudomásomra jutott hogy a külvárosokban de különösen Pernyáva területén, a tüzelő helyiségekből kiszedett perjét az utcára, némelyek az udvarra dobják.

Mínthogy ezen meggondolatlan ténykedés igen könnyen tüzveszélyt idézhet elő, de köztisztaság szempontjából sem tűrhető, elrendelem hogy a perjét az udvaron külön e célra ásott kis átmérőjű gödrökben helyezték el s minden egyes alkalommal szorgosan fedjük be.

Az ősz beálltával az így elhelyezve volt perje trágyázásra felhasználható.

A kiknek háza előtt udvarában vagy kertjében ezen hirdetmény kelte után kidobott perje találatni fog az 1879 XI. t. cz. 141 §. alapján és értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1893 április 22-én.

Sarlot Domokos,

főkapitány.

Hirdetmény.

1. Osztrák-magyar svájci kötelék.
2. Osztrák-magyar francia kötelék.
3. Osztrák-magyar bajor kötelék.
4. Osztrák-magyar-délnémet kötelék.
5. Osztrák-magyar-svájcz-délszlovén forgalom.

6. Rajna-Majna átrakodási forgalom.

Kapcsolatban a „Vasuti és Közlekedési közlöny“ f. évi márczius 19-iki 34. számában 34711. szám alatt közzétett hirdetményen tudomására hozzuk, hogy a fenti kötelékekben jelenleg érvényben álló közvetlen díjszabásokban a cs. kir. szab. déli vasut társaság magyar állomásaira vonatkozó díjtételek további intézkedésig érvényben maradnak.

Budapest, 1893. április hó 19-én.

A m. kir. államvasutak,

321. 1—3.

a részes vasutak nevében is.

20446. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. utazó közönséget, hogy a Nyékládháza-budapesti vonatról a gyöngyösi és egri szárnyvonalakra ugy szintén a 408 sz.: vonattal Miskolcra át Kassa, Fülek és Szerecs felé utazók egy vonattal fognak Budapestről továbbittatni.

Budapest és Hatvan között azonban a 407 és 408 számú vonatok vasárnap és ünnepnapokon továbbá is két részben jognak közlekedni, miért is felkérjük a t. utazó közönséget, hogy saját kényelmének szempontjából és az első rész túltömöttségének elkerülése végett az ezen napokon Hatvanig utazók mindig a 408 számú vonat második részét használják.

Bubapest, 1893. április hó 17-én.

297. 1—3.

Az igazgatóság.

48681/93. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Áruforgalom egyrészt Ausztria-Magyarország, másrészt Németország, Belgium és Németalföld között.)

(Szárított malátatörköly és mindennemű moslék — szárított állapotban, örölve is — osztályozása.)

Ezen árucikknek, melyek nevezett áruforgalomban fennálló díjszabás I. rész szerint eddig koci és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg. mennyiség feladásánál az osztrák-német határ-állomáson való átrovatolásra voltak utalva, f. évi április hó 15-től kezdve a szállítási díjnak koci és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg-ért való fizetése mellett a II. sz. díjszabási részében foglalt II. külön díjszabás tételei alapján továbbittatnak, mi mellett az ezen külön díjszabásra fennálló általános határozmányok épségben maradnak.

Budapest, április hóban.

A m. kir. államvasutak,

a részes vasutak nevében is.

6763 | 893.

3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 2767 | 893 sz. a. intézvénye alapján, városunk közönségének tudomására hozzuk, hogy a korona értékre szóló magyar és ausztriai veretű bronz érmek 1893 évi április 1-én hozattak forgalomba, a nikél érmek pedig május 1-től kezdve fognak forgalomba hozatni.

Ezen érmek a törvény értelmében névértékükben, és pedig ausztriai értékre szóló fizetéseknek az egy filléresnek fél, a két filléresnek egy, a tíz filléresnek öt, a husz filléresnek tíz ausztriai értékű krajczárral számítva fogadandók el.

A magán forgalomban senki sincs kötelezve bronz érmeket 100 fillér vagyis 50 o. é. kornál, nikél érmeket öt o. é. forintnál illetőleg tíz koronánál nagyobb összegben fizeteskép elfogadni.

Az állami és egyéb közpénztárak bronz és nikél érmeket öt o. é. forintig illetőleg tíz koronáig terjedő összegben elfogadni tartoznak.

Arad 1893 évi ápril hó 29-én.

A városi tanács.

Szapáryliget közsegeljáróitól.

425 | 893.

383 1-3

Pályázati hirdetmény.

Alólirott községi előjárósága részéről köz-hírré tétetik, miszerint a községi szülésznői állás választás útján **folyó évi május hó 27-ik napján d. e. 9 órakor** a község-házánál betöltetni fog.

Javadalmazás:

1. A községi pénztárból 40 frt, mely utólagos évnegyedes részletekben fog kifizettetni.
2. A teljesen szegények kivételével, kiket ingyen köteles kezelni, szülési esetenként a fél által fizetendő 1 frt díjból áll.

Miről a pályázni szándékozók oly felhívással értesítetnek, hogy kérvényeiket kellőleg felszerelve a községi előjárósághoz címelve a választás napjáig adják be.

Szapáryliget, 1893. május hó 15-én.

Kuze György,
jegyző.Farkas Mátyás,
bíró.

29076. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetés.

Osztrák-magyar szénforgalom. — (Dijszabási pótlékok kiadása.)

F. évi május hó 1-től való érvényességgel az I. füzethez a III-ik, a 2-ik és 3-ik füzethez egy-egy II-ik számú pótlék kerül kiadásra.

Eme pótlékok az általános határozmányok módosítását, továbbá hnyesbitéseket, a 2-ik füzetet illetőleg új állomások és a 3-ik füzetet illetőleg a cs. kir. déli vasut és győr-sopron-obenfurti vasut állomásokkal való forgalomban új díjtételek felvételét tartalmazzák.

Ezen pótlékok a részes vasutaknál megszereshetők.

Budapest, 1893. április hó 18-án.

A m. kir. államvasutak,
az érdekelt vasutak nevében is.

306. 1-3.

7251 | 893.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1170 '93. sz. körrendelete nyomán értesítjük a város közönségét, hogy az esztrák veretű egyesületi tallérok és egyesületi kettős tallérok a magán forgalomban csak 1893. évi május 31-ig, — az állami pénztárak és hivataloknál folyó évi június 30-ig fogadtatnak el, még pedig a tallér 1 frt 50 kr., a kettős tallér 3 frt értékben, s hogy 1893. évi június hónap 30-ika után ezen érmeik anyag értékük megtérítése mellett sem el nem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad, 1893. évi április hó 29-én.

A városi tanács.

3927 | 893.

289 2-3

Hirdetmény.

Az ország északnyugati részének szarvasmarha állományában több helyütt járványosan uralgó ragadós tüdőlobb betegség mielőbbi gyökeres kiirtása céljából megalkotott 1893. évi II. t.-cz. és annak végrehajtására 8000 | VI. 8 | 893. sz. alatt kibocsájtott utasítás alapján felhívom a város közönségét, hogy a birtokukban lévő, vagy gondozásuk alatt álló szarvasmarhák egészségi állapotát a legéberebb figyelemmel kísérik, és a marha-állományban észreveendő belső betegülési esetet észrevéve, a beteget azonnal elkülönítsék, és azt a kapitányi hivatalnál vagy az állatorvosoknál bejelenteni köteletségüknek tartásuk, hogy a beteg állat megvizsgálása és annak eredményéhez képest a szabályszerű eljárás elrendelhető legyen.

A ki marháján észre vett belső betegülési esetet eltitkolja, vagy annak azonnali bejelentését elmulasztja s csak később, midőn a betegség már több állatot is meglepett, jelentik be, kihágást követ el és a cselekmény vagy mulasztás minőségéhez képest az 1888. évi VII. t.-cz. 152—155 §-ai értelmében büntettetni fognak.

Aradon, 1893. évi ápril 13.

Sarlot Domokos,
főkapitány.**Egy tavaszi****vértisztító kúrához**

legalkalmasabb szer a Herbabny J.-fele erősített

SARSAPARILLA-SYRUP.

Herbabny J. erősített sarsaparilla-syrupja gyöngén oldólag hat s erős vérjavító szerül van (20 év óta) elismerve, a mennyiben minden beteges anyagot, a mely a vért sűrűvé, rostossá, gyors keringése alkalmatlanná teszi,

az abból eltávolítja, ugy az elromlott és beteges medveket, elszaporodott nyálka s epét — mely a sok betegség kuforrása — ártalmatlan módon fájdalom nélkül válassza ki a testből.

Kitünően hat ennélfogva székrekedésnél, fej elleni vértolulásnál, fülzugás, szédülés, főfájás, köszvény- és aranyérről, gyomor-elnyálkásodásnál, rossz emésztésnél, máj- és lép-daganatnál, továbbá mirigy-daganatnál, mérges fekélyek, bőrkiütések stb. ellen.

7. 10—12

Egy eredeti üveg ára használati utasítással együtt 85 kr., postán 15 krral több a csomagolásért.

Valódiság igazolásául minden üvegnek a fenti védjegyet kell viselnie.

Kapható:

RING LAJOS„Angyalhoz“ címzett gyógyszerárban Aradon
Asztalos Sándor-utca 1-ső szám.**DÜRR TESTVÉREK**

fűszer-, csemege-, tea-, rum- és ásványviz kereskedése

az „arany
ARADON, fő-ut 2. sz.szarvashoz.“
a városházzal szemben.Bátorkodunk a nagyérd. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy mindennemű **friss töltésű****ásvány- és gyógyvizek**

megérkeztek és jutányos áron kaphatók.

Továbbá ajánljuk mindenféle friss

fűszeráruinkat és csemegéinket,

finom

liqueuröket, magyar és franczia pezsgő és cognacot.Szives tudomásvétel végett, hogy nálunk **okmány- és levélbélyeg-jegyek** szintén kaphatók.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel

DÜRR TESTVÉREK.**Árjegyzéket bárkinek bérmentve küldünk.**

278 8—*

Egy jó házból való erkölcsös fiu tanulónak felvétetik.